

Mere bezbednosti kao krivične sankcije

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 12 | Nivo: Pravni fakultet, Niš

UVOD

Dok se kazni kao cilj postavljala odmazda, moralna opomena i generalna preven-cija, merama bezbednosti se kao cilj postavljalo lečenje i popravljanje učinioca krivičnog dela. Mere bezbednosti su uvedene da bi se specijalno preventivno delovalo na određene kategorije učinilaca u odnosu na koje kazna ne predstavlja adekvatnu reakciju. Međutim, sa prodorom i prihvatanjem resocijalizacije kao cilja kazne ta se jasna granica počela donekle gubiti. Isticanje resocijalizacije i tretmana učinioca u prvi plan kao osnovnog cilja kazne, što je naročito došlo do izražaja u nekim zemljama, vodilo je često i shvatanju da kazna može obavljati i funkciju koja se pripisivala merama bezbednosti. Ova orijentacija je dovela do živih rasprava i predloga za unifikaciju kazne i mera bezbednosti i osporavanja dualističkog koncepta. Primećuje se i u oblasti mera bezbednosti usvajanje nekih principa i instituta koji su ranije bili rezervisani samo za kaznu (npr. dosledno ostvarivanje načela zakonitosti, usvajanje u izvesnoj meri principa srazmernosti i pravednosti, uslovno odlaganje nekih mera bezbednosti, mogućnost pomilovanja i dr.). Danas, kada kod kazne generalna prevencija ponovo izbija u prvi plan, a u specijalnoj prevenciji i resocijalizaciji se više ne vidi osnovni način ostvarivanja te zaštite, glavna razlika između kazne i mera bezbednosti jeste u njihovoj svrsi.

POJAM I SVRHA MERA BEZBEDNOSTI

Iako se nekim merama bezbednosti ne može negirati izvesno generalno pre-ventivno dejstvo, a još manje kazni specijalno - preventivni učinak, ono što razlikuje dva tipa krivičnih sankcija jeste pre svega način ostvarivanja opšte svrhe krivičnih sankcija. Postizanje ciljeva krivičnopravne zaštite kaznom vrši se na generalno preventivnom planu. Kod mera bezbednosti, specijalna prevencija je u prvom planu, generalna prevencija je sporedan efekat koji je izražen u znatno manjoj meri nego kod kazne, ili je sasvim odsutan. Dalje, kazna znači i socijalno-etički prekor odgovornom učiniocu, dok je mera bezbednosti vrednosno neutralna sankcija zasnovana na opasnosti učinioca u smislu ponovnog vršenja krivičnog dela. Kazna se nikada ne sme izreći (ili ne izreci) samo zbog specijalne prevencije, dok je kod mera bezbednosti to ne samo moguće, nego i pravilo. Razlog postojanja mera bezbednosti je i danas, kao i prilikom njihovog nastanka, da se kazna suviše ne optereti specijalno-preventivnim zadacima i što se kao osnov za primenu kazne ne sme na prvo mesto stavljati opasnost učinioca.

Kada su u pitanju određeni učinioci krivičnih dela i određene situacije, sama kazna ne može biti dovoljan i adekvatan način reagovanja na vršenje krivičnih de la. Dok je kazna, odnosno pretnja kaznom, okrenuta pre svega potencijalnim uciniocima, mere bezbednosti su krivične sankcije predviđene da budu reakcija na individualnu društvenu opasnost određenog učinioca (osim mere bezbednosti oduzimanja predmeta kojoj je cilj otklanjanje opasnosti od neke stvari). Opasnost učinioca se shvata kao opasnost za okolinu, opasnost da se vrše nova krivična de la.

Izbor, vrsta i trajanje mere bezbednosti određuje se na osnovu procene opasnosti učinioca. Krivično delo ni približno nema onaj značaj koji ima kod primene kazne. Ipak, ono može biti značajan indikator za utvrđivanje opasnosti učinioca. Prema članu 78. KZ svrha mera bezbednosti se sastoji u otklanjanju stanja ili uslova koji mogu biti od uticaja da učinilac ubuduće vrši krivična dela. Ova odredba nije samo deklarativnog karaktera, ili odredba koja samo određuje prirodu mera. Ona sadrži i uslove za njihovu primenu, tj. predstavlja direktivu sudovima prilikom izricanja mera bezbednosti. Njen značaj je utoliko veći s obzirom na to da je primena većine mera bezbednosti fakultativna. Pod pojmom stanja podrazumevaju se psihička stanja učinioca. Za izricanje mere bezbednosti traži se postojanje uzročne veze između njegovog psihičkog stanja i učinjenog krivičnog dela, kao i da takva stanja mogu voditi ponovnom vršenju krivičnog dela. Pojam „uslovi” se uobičajeno tumači kao povezanost ličnosti učinioca i njegove sredine i prilika. Može se reći da kod pojma “stanja” dominiraju subjektivni, a kod pojma „uslovi” objektivni elementi. Za primenu mera bezbednosti se traži postojanje stanja ili uslova na osnovu kojih se sa visokim stepenom verovatnoće može zaključiti da će učinilac ponovo vršiti krivična dela, kao i da se merom

bezbednosti mogu otkloniti ta stanja ili uslovi.

...

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com